

**Státní závěrečná zkouška magisterského oboru
KULTURÁLNÍ STUDIA
(jednooborová)
pro akademický rok 2014/2015**

SZZk se skládá ze dvou hlavních částí:

A. Obhajoby diplomové práce,*

B. Zkoušky z níže uvedených předmětů.

Předměty zkoušky jsou vymezeny dvěma základními okruhy, z nichž první je povinný a ve druhém si student volí dle absolvovaných kursů:

1. Teoretické a analytické přístupy v kulturních studiích

(témata jsou pokryta především povinnými kursy Kulturní studia 1, Kulturní studia 2, Teorie kultury, Kulturní historie, Teorie publika, Auditoriální analýza, Teorie textu, Textuální analýza, Teorie obrazu, Vizuelní studia)

2. Specializace v rámci kulturních studií

(dle profilace: kultura a moc / kultura a interpretace / kultura a identita / kultura a média / kultura a diference / kultura a (post)moderna / kultura a historie – struktura kursů, jimiž jsou témata pokryta, je dána volbou studenta a skladbou kursů jím absolvovaných)

ad A) SZZk začíná veřejnou obhajobou diplomové práce. Aby student mohl přistoupit k druhé části zkoušky z oboru Kulturní studia musí nejprve obhájit předloženou diplomovou práci.*

Průběh obhajoby:

- 1) Student představí svoji práci, její předmět, metodiku a klíčová zjištění (v rozsahu cca 10–15 min) jde-li o práci obsahující výzkum, musí být u obhajoby komisi přiložena (být k dispozici) i veškerá dokumentace výzkumu;
- 2) Hodnocení vedoucího práce
- 3) Hodnocení oponenta
- 4) Reakce studenta na hodnocení vedoucího práce a oponenta
- 5) Diskuse (student reaguje na otázky členů komise a přítomných)
- 6) Porada komise o zhodnocení práce (za nepřítomnosti studenta a veřejnosti)
- 7) Zveřejnění hodnocení práce

Celková délka obhajoby je cca 30 minut.

Obhajoba diplomové práce je veřejná (kromě části 6).

ad B) Zkouška začíná písemnou a pokračuje ústní částí.

Ba) Písemná část

---

* Je-li student diplomatem oboru Kulturní studia.

K písemné části student přistupuje po úspěšné obhajobě diplomové práce. *
Student vypracovává odpovědi na 20 otázek, které pokrývají okruh 1 (*Teoretické a analytické přístupy v kulturních studiích*), po dobu max. 120 minut.
Písemná část je hodnocena členy komise bodováním. Ke splnění této části zkoušky je třeba dosáhnout minimálně 70 bodů (ze 100 možných, tj. 70%).
Pokud student neuspěje u písemné části SZZk, nemůže pokračovat ústní částí SZZk a musí celou druhou část SZZk (B) absolvovat v dalším termínu.

Bb) Ústní zkouška

K ústní zkoušce student přistupuje až po té, co obhájil svoji diplomovou práci* a prospěl u písemné části SZZk.
Předměty ústní části SZZk jsou vymezeny uvedenými dvěma skupinami okruhů, z nichž jedna je povinná (1. *Teoretické a analytické přístupy v kulturních studiích*) a ve druhé (2. *Specializace v rámci kulturních studií*) si student volí podle své profilace a absolvovaných předmětů.

K této části zkoušky je student povinen **předložit seznam odborné literatury**, kterou v průběhu studia nastudoval a z níž se na SZZk připravoval (literatura uvedená na seznamu může být využita při specifikaci vylosovaných otázek; k seznamu může být rovněž přihlédnuto při pokládání doplňujících otázek, které se mohou týkat v seznamu uvedených položek). Seznam literatury je nutno odevzdat ve třech exemplářích (s plným jménem a podpisem) na sekretariát katedry nejméně 3 pracovní dny před termínem konání SZZk. Seznam literatury by měl obsahovat nejméně 20 položek, mezi něž se nezahrnují texty učebnicového typu. V seznamu by měla být uvedena minimálně polovina titulů, které byly v předmětech typu A (viz seznam výše) deklarovány jako povinná literatura. Uvedení titulu v seznamu literatury je chápáno jako čestné prohlášení, že student daný titul prostudoval a je kompetentní referovat o jeho obsahu u zkoušky.

Ad 1. V rámci *Teoretických a analytických přístupů v kulturních studiích* si student vylosuje dva z níže uvedených okruhů, ze kterých/kterého bude zkoušen a v rámci nějž mu budou kladeny otázky.

Ad 2. V rámci *Specializace v rámci kulturních studií* si student volí jednu ze sedmi vypsanych skupin okruhů/specializací (2.1–2.7), a to dle svého zaměření/zájmu a absolvovaných předmětů, tedy profilace zvolené během studia. Okruh i konkrétní téma student uvede v přihlášce ke SZZk.

Každá část SZZk je hodnocena samostatnou známkou.
Zkouška probíhá v uvedeném pořadí zkoušených částí.
Celková délka ústní zkoušky je cca 45 minut.

---

* Je-li student diplomatem oboru Kulturní studia.

Všechny uvedené podklady k přípravě k SZZk mají charakter **okruhů** – nejedná se o konkrétní otázky, které budou u SZZk položeny. Otázky budou studentovi/ce kladeny zkoušejícími a student/ka na ně musí být schopen/a reagovat na základě přípravy, a prokázat tak orientaci ve studovaném oboru.

1. TEORETICKÉ A ANALYTICKÉ PŘÍSTUPY V KULTURÁLNÍCH STUDIÍCH

Student si vylosuje dva z okruhů, z nichž bude zkoušen (jeden ze skupiny okruhů 1–12, druhý ze skupiny okruhů 13–26):

- 1.1 **Studium kultury a kulturální studia** (přehled přístupů ke studiu kultury v různých disciplínách; logické a historické vymezení *kulturálních studií*; významné směry a postavy studia kultury (marxismus, psychoanalýza, strukturalismus, *gender studies* aj.).
- 1.2 **Pojem kultura** (typologie definic *kultury*; pojem *kultura* v různých vědních disciplínách; metodologické problémy: etnocentrismus, relativismus, redukcionismus, vysoká a nízká kultura, duchovní a materiální kultura, lidová kultura, masová kultura atd.).
- 1.3 **Objevení pojmu *My* a *Oni* v evropských dějinách** (geneze pojmu od zmínek Heródotových k vytváření národních identit; geneze národa na příkladu Čechů /od „čeledi sv. Václava“ k politickému národu/ – *My* a *Oni* v české kultuře; hledání „národní“ kultury; Rousseau a „vznešený divoch“; dvě koncepce vzniku národa – Anderson a národ jako konstrukt versus národ jako přirozená kategorie; lid jako nositel národní kultury; hledání tradice písemné kultury; budování kulturní národní identity: národní dějiny, národní kulturní instituce, národní folklór; kořeny xenofobie v Evropě).
- 1.4 **Chápání pojmu Evropa v dějinách** (původní význam slova v řeckých mýtech a mýtus o Evropě; Evropa římského impéria; křesťanská Evropa středověku a vstup pohanů do této Evropy; svatí – noví hrdinové Evropy; symbolická geografie Evropy v raném novověku – evropské kulturní jádro a jeho periferie mezi barbarskou Asií a civilizovaným západem; demokracie jako hranice mezi Evropou a ne-Evropou).
- 1.5 **„Nadřazenost“ evropské kultury od éry kolonialismu** („úděl“ bílého muže; determinace Evropy k vedení světa; Voltairův Newton; sociální a rasové teorie – zne/užití evoluční teorie; eugenika).
- 1.6 **Kulturální obrat a jeho dvojí tradice – sociocentrická a kulturocentrická** (analýza struktur: Durkheim, Parsons; Foucault, Barthes, Lacan; analýza jednání: Weber, Giddens; teorie subkultur, participace, aktivních uživatelů/publik).
- 1.7 **Kulturální studia a inspirace tradicí kritické teorie** (marxismus, neomarxismus, postmarxismus; historický materialismus jako východisko kulturálních studií; pojem kritická teorie a Frankfurtská škola; kulturní průmysl: Adorno a Horkheimer, Benjamin; dědicové Frankfurtské školy: Marcuse, Habermas; Althusser, Lukács, Debord; reflexe postmodernismu: Baudrillard, Jameson, Žižek; nemarkistické zdroje kritické teorie: Nietzsche, Freud, Weber, Foucault, Derrida).
- 1.8 **Předchůdci kulturálních studií** (britská elitistická kritika jako negativní inspirace: Arnold a Leavis; Hoggart, Palmer jako přímí předchůdci, Williamsova analýza kultury; osobní odpovědnost čtenáře)
- 1.9 **„Birminghamská škola“** – The Centre for Contemporary Cultural Studies (založení, počátky, vývoj; studia subkultur, popkultury a médií; osobnost Stuarta Halla a jeho přínos pro kulturální studia; kritika ideologie; Morley, McRobbie, Fiske, Hartley; problematika kontrakultur a subkultur – Hebdige).

- 1.10 Kultura a moc** (hranice a rozsah pojmu ideologie; dominance, pojem hegemonie: Gramsci, Hall, Bourdieu; kulturní a symbolický kapitál).
- 1.11 Masová a populární kultura** (aplikace poznatků teorií kultury ve zkoumání moderní masové kultury; teorie masové kultury, masová versus populární a lidová, vysoká a nízká kultura, maskult vs. midkult: Macdonald, Eco, Arendtová, Shills, Fiske; vybrané teoretické a metodologické přístupy k populární kultuře, ideologický, estetický a rituální přístup, žánrová a recepční analýza; popkultur(ál)ní populismus).
- 1.12 Kulturní studia a gender/sexualita** (feministická filosofie, historický vývoj feminismu až po současnost – 3 vlny feminismu; skleněné fenomény, historie termínu *gender*, esencialistické × konstruktivistické chápání genderu, gender × pohlaví, gender jako sociální role, Judith Butler, Erving Goffman, bell hooks...; heteronormativita, homosexualita, bisexualita, asexualita; transsexualita × transgenderismus, intersexualita)
- 1.13 Proměny chápání textu v kulturních studiích** (základní vymezení textu /lingvistika a sémiotika/ vs. chápání textu v kulturních studiích; hranice a šíře pojmu text; základní kritéria textuality; kultura jako text; texty jako forma reprezentace; poststrukturalistická revize konceptu textu; intertextualita jako klíčový koncept kulturních studií: Kristeva a Barthes).
- 1.14 Vybrané přístupy k interpretaci textu** (hermeneutický kruh, hermeneutika důvěry a podezření; Ecův princip ekonomie interpretace; pragmatický přístup k interpretaci; hranice interpretace; text z pohledu recepce, teorie kódování a dekodování).
- 1.15 Základní subjekty komunikace: autor/produktor vs. příjemce/recipient textu** (reálný vs. implikovaný autor, obraz autora v textu, smrt autora / Barthes/, autor jako funkce textu /Foucault/; čtenář/recipient a jeho realizace v textu: reálný vs. modelový čtenář; kritický vs. naivný čtenář /Eco/).
- 1.16 Možnosti zkoumání ideologie v jazyce I.** (strukturální analýza mýtu /Barthes/; konotace a denotace jako základní roviny signifikace; moderní mýtus; vztah pojmu mýtus a ideologie; naturalizace významu; limity strukturální analýzy)
- 1.17 Možnosti zkoumání ideologie v jazyce II.** (analytický rámec kritické diskursivní analýzy /CDA/; cíle analýzy, vymezení diskursu; základní směry a představitelé CDA: sociokognitivní přístup van Dijk, sociokulturní přístup Fairclougha a historicko-diskursivní přístup Wodakové; limity CDA).
- 1.18 Kulturní studia a teorie obrazu** (vymezení základních pojmů, vztah teorie obrazu a/vs. vizuální studia vs. teorie výtvarného umění, teorie filmu, teorie fotografie, teorie nových médií a další obory – shoda a rozdíly v pojetí předmětu zkoumání, vztahy metod a přístupů; postavení teorie obrazu v kulturních studiích).
- 1.19 Základní vymezení obrazu v kulturních studiích** (šíře pojmu obraz; obraz z pohledu sémiotiky, vizuálních studií, teorie výtvarných umění, mediálních studií a dalších oborů; obraz a kultura, obraz a dějiny: Flusser).
- 1.20 Sémiotika/rétorika obrazu, kompozice, obrazové kódy** (základní problémy: formální, výtvarné a estetické kategorie; obraz jako reprezentace: ikoničnost vs. indexovost – symptom reality vs. konstrukce reality; reprezentace a/vs. denotace, problematika perspektivy, analogie a realismu; obrazy technické/digitální/syntetické – forma a/vs. dispozitiv).
- 1.21 Vizuální kultura, vizuální komunikace a vizuální gramotnost** (tzv. nová média a vizualita; vizuální studia a/vs. kulturní studia/mediální studia; vizuální studia a další disciplíny, „pomezí“ disciplíny: vizuální antropologie, vizuální sociologie apod.; tradice vizuálních studií: visual studies, Bildwissenschaft, théorie de l'image – vymezení a srovnání).

- 1.22 Výzkum účinků masových médií** (procesuální přístupy, teorie konsonance a disonance, dvoustupňová komunikace + teorie názorových vůdců, Lasswell, Lazarsfeld, Katz, teorie užití a uspokojení, spirála mlčení, teorie agenda setting, kultivační analýza, Noell-Neumannová, GUMG)
- 1.23 Konceptualizace příjemců médií** (konceptualizace pojmů *dav*, *masa*, *veřejnost*, *publika*, jejich vzájemný vztah a historický vývoj; masové publikum, rozptýlené publikum: McQuail; nové formy užití médií – tradiční způsoby užití nových médií: Abercrombie, Longhurst, Jenkins).
- 1.24 Základní koncepty výzkumu a analýzy publika** (schéma empirického výzkumu, kvalitativní a kvantitativní přístup k poznávání reality, indukce versus dedukce, hypotéza, operacionalizace, reprezentativita, cílová populace versus vzorek).
- 1.25 Základní techniky výzkumu publika** (rozhovor – strukturovaný, hloubkový, chápací; survey, dotazník, focus group, pozorování; výzkumy poslechovosti, sledovanosti a čtenosti).
- 1.26 Etnografické výzkumy publika** (Birminghamská škola, Morley, Ang, Radway, Hobson, Katz, Lull).

DOPORUČENÁ LITERATURA:

- ABERCROMBIE, N. – LONGHURST, B.: *Audiences*. London: Sage 1998.
- ADORNO, Theodor – HORKHEIMER, Max, *Dialektika osvícenství. Filosofické fragmenty*. Praha: OIKOYMENH 2009.
- ALASUUTARI, P. (ed.): *Rethinking Media Audiences*. London: Sage 1999.
- ANDERSON, B.: *Imagined Communities*. London: Verso 1991.
- ANG, I.: *Watching Dallas: Soap Opera and the Melodramatic Imagination*. London: Methuen 1985.
- ARENDTOVÁ, H.: *Krise kultury*. Praha: Mladá fronta 1994.
- BALON, J.: „Sociální teorie a kulturní studia: dva typy interdisciplinárního přístupu.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 49–66.
- BARKER, Ch.: *Cultural Studies. Theory and Practice*. London: Sage 2005.
- BARKER, Ch.: *Making Sense of Cultural Studies: Central Problems and Critical Debates*. London: Sage 2002.
- BARKER, Ch.: *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál 2006.
- BARŠA, P. a kol.: *Dialog teorií*. Praha: SLON – Sociologické nakladatelství 2009.
- BARTHES, R.: *Kritika a pravda*. Praha – Liberec: Dauphin 1997.
- BARTHES, R.: *Mytologie*. Praha: Dokořán 2004.
- BAUDRILLARD, J.: *Dokonalý zločin*. Olomouc: Periplum 2001.
- BAUMAN, Z.: *Globalizace, její důsledky pro člověka*. Praha: Mladá fronta 1999.
- BĚLOHRADSKÝ, V.: „Proletáři všech spektáklů, spojte se!“ In: FORET, M. – LAPČÍK, M. – ORSÁG, P. (eds.): *Média dnes. Reflexe mediality, médií a mediálních obsahů*. Univerzita Palackého, Olomouc 2008, s. 11–39.
- BENJAMIN, W.: „Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti.“ In týž: *Dílo a jeho zdroj*. Praha: Odeon 1984, s. 16–47.
- BERGER, A. A.: *Cultural Criticism. A Primer of Key Concepts*. Thousand Oaks: Sage 1995.
- BERGER, A. A.: *Popular Culture Genres*. Newbury Park: Sage 1992.
- BERGER, P. – LUCKMANN, T.: *Sociální konstrukce reality*. Brno: CDK 1999.
- BÍLEK, P. A.: *Hledání jazyka interpretace*. Brno: Host 2003
- BLUMENTHAL, D.: *Women and soap opera: a cultural feminist*. Westport: Praeger 1997.
- BOČÁK, M.: „Viditelné a neviditelné v diskurze pohlavia, rodu a sexuality.“ [online]. 2007, s. 1-13 (dostupné online: http://www.issuu.com/michalbocak/docs/bocak_pohlavie-gender-sexualita_diskurz_2007)
- BORRADORI, G.: *Filosofie v době teroru. Rozhovory s Jürgenem Habermasem a Jacquesem Derridou*. Praha: Karolinum 2005.
- BOTTOMORE, T. (ed.): *A Dictionary of Marxist Thought*. Oxford: Blackwell 1983 (a následující vydání).
- BROOKER, W. – JERMYN, D. (eds.): *The Audience Studies Reader*. London: Routledge 2003.
- BURKE, P.: *Lidová kultura v raně novověké Evropě*. Praha: Argo 2005.
- BURKE, P.: *What ist Cultural History? Polity Press: Cambridge 2004. / Was ist Kulturgeschichte? Frankfurt/M.: Suhrkamp Verlag 2005.*
- BUTLER, J.: *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. New York, London: Routledge, 1990.
- CONNELL, R. – MERSCHMIDT, J. W.: „Hegemonic masculinity: Rethinking the Concept.“ In: *Gender and Society*. 2005, roč. 19, č. 6, s. 829-859.
- CURRAN, J. – MORLEY, D. (eds.): *Media and Cultural Theory*. New York: Routledge 2006.
- DAVIS, H.: *Understanding Stuart Hall*. London: Sage 2004.
- DEBORD, G.: *Společnost spektáklů*. Praha: Intu 2007.
- DELEUZE, G.: *Podla čoho rozpoznáme štrukturalizmus?* Bratislava: Archa 1993.
- DERRIDA, J.: *Gramatológia*. Bratislava: Archa 1999.
- DERRIDA, J.: *Struktura, znak a hra v diskursu věd o člověku*. In týž: *Texty k dekonstrukci*. Bratislava: Archa 1993, s.177–195.
- DERRIDA, J.: *Texty k dekonstrukci*. Bratislava: Archa 1993.
- DESCOMBES, V.: *Stejně a jiné*. Praha: Oikoymenh 1995.
- DOCKER, J.: *Postmodernism and popular culture: a cultural history*. New York: Cambridge University press 1997.
- EAGLETON, T.: *Úvod do literární teorie*. Praha: Triáda 2005.

- EASTHOPE, A. – MCGOWAN, K.: *A critical and cultural theory reader*. Maidenhead: Open University Press 2004, s. 33–56.
- ECO, U.: *Lector in fabula. Role čtenáře aneb Interpretační kooperace v narativních kontextech*. Praha: Academia 2010.
- ECO, U.: *Skeptické a těšitelé*. Praha: Svoboda 1995.
- EDWARDS, T. (ed.): *Kulturální teorie*. Praha: Portál 2010.
- FAY, B.: *Současná filozofie sociálních věd*. Praha: Slon 2002.
- FISKE, J. – HARTLEY, J.: *Reading Television*. London: Routledge 1978.
- FISKE, J.: „British cultural studies and television.“ In: Allen, R.C. (ed.): *Channels of discourse reassembled*. London: Routledge 1992, s. 284–326.
- FISKE, J.: *Reading Popular Culture*. London: Unwin Hyman 1989.
- FISKE, J.: *Television Culture*. London: Routledge 1987.
- FISKE, J.: *Understanding Popular Culture*. London: Routledge 2004.
- FLUSSER, V.: *Do universa technických obrazů*. Praha: OSVU 2001.
- FLUSSER, V.: *Za filozofii fotografie*. Praha: Hynek 1994.
- FOUCAULT, M.: *Dohlížet a trestat: kniha o zrodu vězení*. Praha: Dauphin 2000.
- FOUCAULT, M.: *Slova a věci*. Brno: Computer Press 2007.
- FRANK, M.: *Co je neostrukturalismus*. Praha: Sofis 2000.
- FREEDMAN, D.: „Internet Transformations. "Old" media resilience in the "new media" revolution“ in Curran, J. – Morley, D. *Media and Cultural Theory*. London: Routledge 2006.
- FULKA, J.: *Psychoanalýza a francouzské myšlení*. Praha: Hermann & synové, 2008, s. 34–69, 111–154.
- GOODMAN, N.: *Jazyky umění*. Praha: Academia 2007.
- GRAMSCI, A.: „Hegemony, Intellectuals and the State“ In Storey, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture: A Reader*. London: Prentice Hall 1998, s. 210–216.
- GRAMSCI, A.: *Historický materialismus a filozofie Benedetta Croceho*. Svoboda: Praha 1966.
- GRAMSCI, A.: *Sešity z vězení*. Praha: Československý spisovatel 1959.
- GRAY, A.: *Research Practice for Cultural Studies*. London: Sage 2003.
- GUINS, R. – ZARAGOZA, O. (eds.): *Popular Culture*. London: Sage 2005.
- HABERMAS, J.: *Strukturální přeměna veřejnosti. Zkoumání jedné kategorie občanské společnosti*. Praha: Filosofia 2000.
- HALL, S. – du GAY, P.: *Questions of Cultural Identity*. London: Sage 2002.
- HALL, S. – JEFFERSON, T. (eds.): *Resistance Through Rituals*. London: Routledge 2002.
- HALL, S.: „Cultural studies: two paradigms.“ In BOYD-BARRETT O. – NEWBOLD, Ch.: *Approaches to media*. London: Arnold 1995, s. 338–347.
- HALL, S.: „Znovuzrození »ideologie«. Návrat potlačeného zpět do mediálních studií.“ In *Mediální studia* 2007, č. 1, s. 68–78.
- HALL, S.: *Representation: Cultural Representations and Signifying practices*. London: Sage 1997.
- HALL, S.: „Kódování a dekódování.“ In *Teorie vědy* 2005, roč. 27, č. 2, s. 41–59.
- HARRINGTON, A.: *Moderní sociální teorie*. Praha: Portál 2006.
- HAUSENBLAS, K.: „Text, komunikáty a jejich komplexy (zamyšlení pojmoslovné).“ In *Slovo a Slovesnost* 1984, roč. 45, č. 1, s. 1–7.
- HAWKES, T.: *Strukturalismus a sémiotika*. Brno: Host 1999.
- HEBDIGE, D.: *Subculture. The Meaning of Style*. London: Routledge 1987.
- HENDL, J.: *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum 1997.
- HEPP, A.: *Cultural Studies und Medienanalyse: eine Einführung*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaft 2004.
- HUBÍK, S.: *K postmodernismu obratem k jazyku*. Boskovice: Albert 1994.
- ISER, W.: *Jak se dělá teorie*. Praha: Karolinum 2009.
- ISER, W.: *The Act of Reading*. Baltimore: Johns Hopkins University Press 1978.
- JAMESON, F.: *Postmodernism, or, The Cultural Logic of Late Capitalism*. London: Verso 1991.
- JENKINS, H.: *Textual Poachers: Television Fans & Participatory Culture. Studies in Culture and Communication*. New York: Routledge 1992.
- JENKINS, H. 2006. *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: NYU Press 2006.

- JENKINS, H.: *Star Trek Rerun, Reread, Rewritten: Fan Writing as Textual Poaching*. In NEWCOMB, H. (ed.): *Television: The Critical View*. New York: Oxford University Press 2000.
- JENSEN, K. B. – JANKOWSKI, N. W.: *A Handbook of Methodologies for Mass Communication Research*. London – New York: Routledge 1992.
- JERÁBEK, H.: *Počátky komunikačního výzkumu*. Praha: Karolinum 1998.
- KATZ, E. – LIEBES, T.: *The Export of Meaning. Cross-cultural Reading of Dallas*. Cambridge: Polity 1993.
- KELLNER, D. (ed.): *Media and Communication Studies*. Oxford: Blackwell 2000.
- KELLNER, D.: *Critical Theory, Marxism and Modernity*. Baltimore: The John Hopkins University Press 1992.
- KUNCZIK, M.: *Základy masové komunikace*. Praha: Karolinum 1995. (kapitola 7)
- LeBON, G.: *Psychologie davu*. Praha, Kra 1997.
- LÉVY, P.: *Kyberkultura*. Praha: Karolinum 2000.
- LYOTARD, J.-F.: *O postmodernismu*. Praha: Filosofický ústav AV ČR 1993.
- MacDONALD, D.: „A Theory of Mass Culture“ In STOREY, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture: A Reader*. London: Prentice Hall 1998.
- MACHOR, J. L. – GOLDSTEIN, P.: *Reception Study: From Literary Theory to Cultural Studies*. London: Routledge 2001.
- MARCELLI, M.: *Michel Foucault alebo stať sa iným*. Bratislava: Archa 1995.
- MARCUSE, H.: *Jednorozměrný člověk: studie o ideologii rozvinuté industriální společnosti*. Praha: Naše vojsko 1991.
- McQUAIL, D.: *Audience Analysis*. London: Routledge 1997. (kapitola 1, 2)
- McROBBIE, A.: *Aktuální témata kulturních studií*. Praha: Portál 2007.
- McROBBIE, A.: *Postmodernism and Popular Culture*. London: Routledge 2003.
- MICHALOVIČ, P. – MINÁR, P.: *Úvod do štrukturalizmu a postštrukturalizmu*. Bratislava: Iris 1997.
- MILNER, A.: *Contemporary Cultural Studies*. London: UCL Press 1994.
- MITOSEKOVÁ, Z.: *Teorie literatury: historický přehled*. Brno: Host 2008.
- MOORES, S.: *Interpreting Audiences. The Ethnography of Media Consumption*. London: Sage 2000.
- MORLEY, D. – BRUNSDON, Ch.: *The Nationwide Television Studies*. London: British Film Institute 1978.
- MORLEY, D. – KUAN-HSING, Ch.: *Stuart Hall: Critical Dialogues in Cultural Studies*. London: Routledge 1996.
- MORLEY, D.: *Family Television*. London: Routledge 1986. (kapitola 2, 4, 6)
- MORLEY, D.: *Television Audiences and Cultural Studies*. London: Routledge 1992
- MUSNER, L.: „Kulturwissenschaften a cultural studies: dva nepodobní sourozenci?“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 67–76.
- MYERS, T.: *Slavoj Žižek*. Praha: Svoboda Servis 2008.
- NAGHTINGALE, V. – ROSS, K. (eds.): *Critical Readings: Media and Audiences*. Maidenhead: Open University Press 2003.
- NOCHIMSON, M.: *No End to Her. Soap Opera and the Female Subject*. Berkley: University of California Press 1992.
- NÜNNING, A.: *Lexikon teorie literatury a kultury*. Brno: Host 2005.
- ORTEGA Y GASSET, J.: *Vzpouza davů*. Praha: Naše vojsko 1993.
- PETRUSEK, M.: „Století extrémů a kýče. K vývoji a proměnám sociologie umění ve 20. století.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 11–36.
- POSTMAN, N.: *Ubavit se k smrti*. Praha: Mladá fronta 1998.
- PROPP, V. J.: *Morfologie pohádky a jiné studie*. Praha: H&H 1998.
- PUNCH, K. F.: *Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Portál 2008.
- RADWAY, J.: „Čtení romancí: Ženy, patriarchát a populární literatura.“ In: OATES-INDRUCHOVÁ, L. (ed.): *Ženská literární tradice a hledání identit. Antologie angloamerické literární teorie*. Brno: Slon 2007.
- RADWAY, J.: *Reading Romance. Women, Patriarchy and Popular Literature*. London: Verso 1984.
- REIFOVÁ, I.: „Adorno a Lazarsfeld: setkání skeptika a těšitele.“ In *Sociologický časopis* 1999, roč. 35, č. 2, s. 181–191.
- RITZER, G.: *McDonaldizace společnosti*. Praha: Academia 1996.

- ROSS, K. – NIGHTINGALE, V.: *Media and audiences: new perspectives*. Maidenhead: Open University 2003.
- SAUKKO, P.: *Doing research in cultural studies: an introduction to classical and new methodological approach*. London: Sage 2003.
- SEDLÁKOVÁ, R.: *Výzkum médií: nejpoužívanější metody a techniky*. Praha: Grada 2014.
- SIMMEL, G.: *Peníze v moderní kultuře a jiné eseje*. Praha: Slon 1997.
- STOREY, J. (ed.): *Cultural Theory and Popular Culture. An Introduction*. London, New York: Prentice Hall 1998.
- STOREY, J.: *Cultural Consumption and Everyday Life*. London: Arnold 1999.
- STOREY, J.: *Cultural Theory and Popular Culture. Reader*. Harlow, England; New York: Pearson/Prentice Hall 2006, s. xv-62.
- STOREY, J.: *Inventing Popular Culture. From Folklore to Globalization*. Malden: Blackwell 2003.
- STRIANTI, D.: *An Introduction to Theories of Popular Culture*. London: Routledge 1995.
- STURKEN, M. – CARTWRIGHT, L.: *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál 2009.
- SURYNEK, A. – KOMÁRKOVÁ, R. – KAŠPAROVÁ, E.: *Základy sociologického výzkumu*. Praha, Management Press 2001.
- ŠMEJKALOVÁ, J.: „Cultural Studies, sociologie kultury a „my“: úvaha mírně metodologická.“ In *Sociologický časopis* 2004, r. 40, č. 1–2, s. 77–94.
- ŠUBRT, J. – BALON, J.: *Soudobá sociologická teorie*. Praha: Grada 2010.
- ŠUBRT, J. (ed.): *Postparsonsové teorie sociálních systémů*. Praha: Karolinum 2007.
- ŠUBRT, J. (ed.): *Talcott Parsons a jeho přínos soudobé sociologické teorii*. Praha: Karolinum 2006
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie I. Teoretické koncepce a jejich autoři*. Praha: Karolinum 2007.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie II. Teorie sociálního jednání a sociální struktury*. Praha: Karolinum 2008.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie III. Diagnózy soudobých společností*. Praha: Karolinum 2008.
- ŠUBRT, J. a kol.: *Soudobá sociologie IV. Aktuální a každodenní*. Praha: Karolinum 2010
- THIESSOVÁ, A.-M.: *Vytváření národních identit v Evropě 18–20. století*. Brno: CDK 2007.
- THOMPSON, J. B.: *Ideology and modern culture*. Stanford: Stanford University Press 1995.
- THOMPSON, J. B.: *Média a modernita*. Praha: Karolinum 2004.
- TRAMPOTA, T. – VOJTĚCHOVSKÁ, M.: *Metody výzkumu médií*. Praha, Portál 2010.
- TULLOCH, J.: *Watching Television Audiences*. London: Arnold 2000.
- TURNER, G.: *British Cultural Studies*. London: Routledge 2000. (kapitola 2, 4)
- van DIJK, T.: *Ideology: a multidisciplinary approach*. London: Sage 2000.
- VODÁKOVÁ, A. a kol.: *Sociologické školy, směry, paradigmaty*. Praha: Slon 2000.
- WALKERDINE, V.: *Daddy's Girl. Young Girls and Popular Culture*. Cambridge: Harvard University Press 1998.
- WELSCH, W.: *Naše postmoderní moderna*. Praha: Zvon 1994.
- WHITE, M.: „Ideological analysis and television.“ In Allen, R. C. (ed.): *Channels of discourse reassembled*. London: Routledge 1992, s. 161–202.
- WILLIAMS, R.: *Television. Technology and Cultural Form*. New York: Schocken Books 1975.
- ZUSKA, V. – MICHALOVIČ, P.: *Znaky, obrazy a stíny slov*. Praha: AMU 2010.

2. SPECIALIZACE V RÁMCI KULTURÁLNÍCH STUDIÍ

Student volí svou profilaci dle absolvovaných předmětů, tedy specializace zvolené během studia. Svoji znalost dané problematiky demonstruje souvislou prezentací zvoleného tématu v délce cca 10 minut (lze využít i prezentaci v .ppt). V následné diskusi nad tématem student musí prokázat svoji znalost zvoleného tématu i širšího okruhu, do něj téma náleží. Otázky mu mohou klást všichni členové komise.

Student nahlásí volbu okruhu i téma prezentace v přihlášce ke SZZk a uvede alespoň 10 titulů k danému tématu/okruhu, které budou předmětem/rámcem další diskuse. Je třeba uvádět jiné tituly než v seznamu literatury k 1. části SZZk, tedy odbornou literaturu úzce zaměřenou na vybranou specializaci.

Student může využít materiály vztahující se k jeho diplomové práci, obsahem prezentace nemůže být (prezentace) diplomové práce! Téma prezentace je třeba volit tak, aby bylo pro studenta specifické a odráželo jeho zaměření/specializaci. Nemá tedy vycházet z náplně povinných kursů, ale z oblasti, na kterou se student zaměřuje a v níž je ve srovnání s ostatními kolegy odborníkem. Proto by téma mělo být vymezeno poměrně úzce a představeno do hloubky.

Po odevzdání přihlášky ke SZZk může být student upozorněn, že navržené téma prezentace není vhodně specifikováno nebo že uvedený seznam literatury ke zkoušce je nedostatečný a je třeba jej doplnit, proto se je nezbytné konzultovat podobu prezentace v dostatečném předstihu se členy katedry.

2.1 kultura a moc (ideologie a popkultura)

(např. kursy: *Kritická teorie jako klíč ke kulturním obsahům 1, Kritická teorie jako klíč ke kulturním obsahům 2, Kritická analýza diskursu*)

2.2 kultura a interpretace

(např. kursy: *Problémy sémiotiky, Sémiotika kultury, Kulturní naratologie, Jazyk a svět, Filosofie kultury, Věda a/vs. popkultura*)

2.3 kultura a diference (stejně a/vs. jiné: etnicita, rasa a rasismus, kolonialismus a postkolonialismus, přírodní vs. kulturní)

(např. kursy: *Postkoloniální studia, Etnicita a etnické skupiny, Rasa a rasismus, Teorie globalizace, Teorie migrace, Teorie multikulturalismu, Interkulturní komunikace, Biokulturní antropologie, Kultura a/vs. Příroda, Náboženství – kultura – společnost*)

2.4 kultura a identita (gender, přirozené vs. kulturní atd.)

(např. kursy: *Identita a gender, Sociální deviace, Feministická kritika, Mužská studia, Gender – média – popkultura, Queer Theory: queer – média - popkultura, Teorie životního stylu*)

2.5 kultura a média

(např. kursy: *Mediální studia 1, Mediální studia 2, TV Studies, Kritická analýza diskursu, Diskursivní analýza mediálního textu*)

2.6 kultura a (post)moderna

(např. kursy: *Proměny modernity, Mezi modernou a postmodernou, Modernost po postmoderně, Postmoderní vědy*)

2.7 kultura a historie

(např. kursy: *Dějiny a současnost: (re)konstrukce historie, Text a kontext, Mlčící polovina lidstva?, Historie světových médií*)

Doporučená literatura je dána sylaby kursů, které si student v rámci daného okruhu zapsal.